

ЗЕМУНСКА ГИМНАЗИЈА

тел/факс: 011/7455-852; 011/316-7226;

Деловодни број: 13/25-1

Датум: 25.01.2023. године

адреса: Градски парк бр.1

mail:office@zemunskagimnazija.edu.rs

web: www.zemunskagimnazija.edu.rs

П Р А В И Л Н И К О ОПРЕМИ И ПОСТУПКУ ЗА ПРУЖАЊЕ ПРВЕ ПОМОЋИ У СЛУЧАЈУ ПОВРЕДЕ ИЛИ ИЗНЕНАДНЕ БОЛЕСТИ У ЗЕМУНСКОЈ ГИМНАЗИЈИ

На основу члана 15. став 1. тачка 9, Закона о безбедности и здрављу на раду (“Сл. гласник РС”,бр. 101/2005, 91/2015), Правилника о начину пружања прве помоћи, врсти средстава и опреме који морају бити обезбеђени на радном месту, начину и роковима оспособљавања запослених за пружање прве помоћи (“Службени гласник РС” број 109/2016) Школски одбор Земунске гимназије је на својој петој седници одржаној дана 25.01.2023. године донео је једногласно/већином од __ гласова „ЗА“ следећи:

П Р А В И Л Н И К О ОПРЕМИ И ПОСТУПКУ ЗА ПРУЖАЊЕ ПРВЕ ПОМОЋИ У СЛУЧАЈУ ПОВРЕДЕ ИЛИ ИЗНЕНАДНЕ БОЛЕСТИ (НАГЛОГ ОБОЛЕВАЊА) ЛИЦА У ЗЕМУНСКОЈ ГИМНАЗИЈИ

1. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим Правилником прописују се начин пружања прве помоћи, врсте средстава и опреме који морају бити обезбеђени на радном месту, начин и рокови оспособљавања запослених за пружање прве помоћи.

Термини изражени у овом Правилнику у граматичком мушком и/или женском роду, подразумевају природни мушки и женски род лица на које се односе.

Члан 2.

Послодавац је дужан да обезбеди пружање прве помоћи, да оспособи одговарајући број запослених за пружање прве помоћи и обезбеди средства и опрему за пружање прве помоћи узимајући у обзир процењене ризике, технолошки процес, организацију, природу и обим процеса рада, број запослених који учествују у процесу рада, број радних смена, број локацијски одвојених јединица, учесталост повреда на раду и удаљеност до најближе медицинске помоћи.

Пружање прве помоћи мора бити организовано на начин да је прва помоћ доступна сваком запосленом током радног времена, у свим сменама и на свим локацијама.

Члан 3.

Позивање медицинске помоћи ни на који начин не сме да утиче на одлагање пружања прве помоћи.

Прва помоћ пружа се повређенима и нагло оболелима на раду у складу са савременим методама пружања прве помоћи.

Пружањем прве помоћи мора да се, без одлагања, обезбеди отклањање непосредне опасности по живот и здравље повређеног или нагло оболелог.

Пружање прве помоћи обезбеђује се сагласно Упутству и поступцима за пружање прве помоћи (Прилог 1) који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

Члан 4.

Повређеном или нагло оболелом лицу на раду мора се одмах пружити прва помоћ на најближем месту, на коме се она може пружити, да не би наступиле теже последице услед одлагања.

Сваки запослени, упознат је са местом где је постављен ормарић снабдевен санитарским материјалом и средствима за пружање прве помоћи у случају повреде или изненадног обољења.

Телефонски број хитне лекарске помоћи је „194”.

Члан 5.

Прву помоћ повређеном или нагло оболелом, пружа запослени који има завршено оспособљавање за пружање прве помоћи.

Члан 6.

Послодавац је дужан да све запослене упозна који запослени су одређени и оспособљени за пружање прве помоћи.

Члан 7.

Спашавање и евакуација запослених у случају могуће опасности из радног простора врши се обележеним излазима за евакуацију преко најближих врата из објекта на безбедно место.

2. МАТЕРИЈАЛ И ОПРЕМА ЗА ПРУЖАЊЕ ПРВЕ ПОМОЋИ

Члан 8.

Средства и опрема за пружање прве помоћи морају да се налазе и да буду доступна на свим местима где услови рада то захтевају и обележена у складу са прописима.

Послодавац је дужан да обезбеди зидни ормарић за пружање прве помоћи у радним просторијама и просторима намењеним за рад на отвореном.

Један ормарић за пружање прве помоћи довољни су до 20 запослених, од 20 до 100 запослених и даље на сваких 100 запослених, још по један ормарић.

Зидни ормарићи – комплети за пружање прве помоћи налазе се: у кафе кухињи, у оба кабинета за извођење наставе хемије и просторији наставника физичког и здравственог васпитања.

Члан 9.

У зидном ормарићу за пружање прве помоћи морају се налазити само средства и опрема која су за то намењена, а нарочито:

- 1) стерилна компреса од газе – појединачно паковање 10 x 10 цм (5 ком.);
- 2) стерилна газа по 1/4 м – појединачно паковање 80 x 25 цм (5 ком.);
- 3) стерилна газа по 1/2 м – појединачно паковање 80 x 50 цм (5 ком.);
- 4) стерилна газа по 1 м – појединачно паковање 80 x 100 цм (5 ком.);
- 5) калико завој 10 цм x 5 м (5 ком.);
- 6) калико завој 8 цм x 5 м (5 ком.);
- 7) лепљиви фластер на катуру 2,5 цм x 5 м (2 ком.);
- 8) лепљиви фластер са јастучићем (1 кутија);
- 9) троугла марама величине 100 x 100 x 140 цм (5 ком.);
- 10) игла сигурница (5 ком.);
- 11) маказе са заобљеним врхом (1 ком.);
- 12) рукавице за једнократну употребу, пар (5 ком.);
- 13) памучна вата, 100 г (2 ком.);
- 14) нејодно антисептичко средство за кожу, 100 мл (1 ком.);
- 15) спецификација садржаја (1 ком.).

Поред средстава и опреме у зидном ормарићу мора се налазити и Упутство и поступци за пружање прве помоћи (Прилог 1), а исти морају бити истакнути у просторијама послодавца на видном и лако уочљивом месту.

Забрањено је у ормарић за пружање прве помоћи стављати предмете који се не сматрају санитарским материјалом.

Члан 10.

Ормарић из члана 9. овог Правилника може се попунити и другим санитарским материјалом узимајући у обзир технолошки процес и могућност нарочитих повреда.

Члан 11.

Послодавац је дужан да средства и опрему за пружање прве помоћи одржава у уредном стању и да утрошена средства и опрему за пружање прве помоћи из зидног ормарића из члана 9. овог правилника допуни одмах.

За проверу/допуну комплета за прву помоћ задужени су домари школе.

Члан 12.

Зидни ормарић мора да буде смештен на лако доступном месту, коме је приступ познат и омогућен сваком запосленом. На спољашњој страни ормарића мора да се налази знак црвеног крста.

На зидном ормарићу мора да буде означена:

- 1) адреса и број телефона најближе службе хитне помоћи и здравствене установе;**
- 2) адреса и број телефона здравствене установе која пружа специфичне услуге за поједине повреде (нпр. Центар за тровања, Центар за опекотине итд.);**
- 3) бројеви телефона најближе полицијске станице и ватрогасне службе;**
- 4) бројеви телефона и имена запослених одређених и оспособљених за пружање прве помоћи.**

Члан 13.

У сваком ормарићу треба да се налази упутство за руковање средствима за пружање прве помоћи и кратко упутство о начину пружања прве помоћи при повредама и наглим обољењима у Земунској гимназији.

Члан 14.

Зидни ормарић за пружање прве помоћи може бити закључан.

Ако послодавац одлучи да зидни ормарић буде закључан, дужан је да све запослене упозна где се налази кључ и резервни кључ од зидног ормарића за пружање прве помоћи. Кључ мора бити доступан у свим фазама процеса рада.

3. ОРГАНИЗОВАЊЕ И ОСПОСОБЉАВАЊЕ ЛИЦА ЗА ПРУЖАЊЕ ПРВЕ ПОМОЋИ

Члан 15.

Организовање пружања прве помоћи мора бити спроведено тако да обезбеђује нормално пружање прве помоћи повређеним односно оболелим лицима.

Члан 16.

За пружање прве помоћи запослени се едукују путем предавања и решавања одговарајућих тестова. Запослени се тим путем оспособљавају и упознају са начином пружања прве помоћи, заустављања крварења, пружања прве помоћи код удара електричне струје, различитим методама оживљавања, имобилизацијом екстремитета као и смештајем и преносом повређеног односно нагло оболелог лица.

Члан 17.

За пружање прве помоћи морају бити оспособљени руководиоци, као и најмање 2% од укупног броја извршилаца у једној радној смени, за основно пружање прве помоћи у зависности од процењених ризика.

Послодавац је дужан да обезбеди да за сваку радну смену буде присутан најмање један запослени који има завршено основно оспособљавање за пружање прве помоћи.

Послодавац одлучује о броју запослених који ће завршити оспособљавање и који ће бити задужени за пружање прве помоћи, а на основу процене њихове способности за извођење поступака пружања прве помоћи.

Члан 18.

Оспособљавање запослених обухвата теоријски и практични део и мора се прилагодити процењеним ризицима на радном месту и спроводи се према Програму оспособљавања из прве помоћи (Прилог 2), а садржина програма мора да обухвати основно оспособљавање из прве помоћи за сва радна места у радној околини.

Оспособљавање запослених из прве помоћи врши се сваких пет година.

Програм оспособљавања из прве помоћи (Прилог 2) одштампан је уз овај правилник и чини његов саставни део.

Члан 19.

Оспособљавање лица за пружање прве помоћи и полагање испита врши лице са Уверењем о завршеној обуци за предавача прве помоћи издато од стране Црвеног крста Србије на основу чл. 7. 8. и 10. Закона о Црвеном крсту Србије (Сл.гласник број 107/2005), у складу са Правилником о раду Црвеног крста Србије у области едукације у првој помоћи.

Члан 20.

Евиденцију о лицима оспособљеним за пружање прве помоћи чува се у служби за безбедност и здравље на раду.

Члан 21.

Овај Правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања на огласној табли Школе.

Председница Школског одбора

М.П.

Валентина Вукмировић Стефановић

Правилник је заведен под деловодним бројем 13/25-1, од 25.01.2023. године, објављен на огласној табли Школе дана 26.01.2023. године, а ступа на снагу дана 03.02.2023. године.

Секретар Школе

Драган Морар

Прилог 1 – Упутство и поступци за пружање прве помоћи

1. Упутство о начину пружања прве помоћи

У случају несреће и повреде на раду потребно је имати јасан план корака које ћете предузети:

1) Сачувајте прибраност

Уколико сте јако узнемирени, потребно је да застанете на тренутак. Успорите и умирите дисање и сетите се поступака које је потребно применити.

2) Процените да ли је место несреће безбедно и отклоните постојеће опасности

Утврдите да ли постоји опасност која може угрозити вас или остале присутне на месту несреће (механичка опасност, изливање опасне течности или испуштање гаса, опасност од експлозије, пожара, рушења, затрпавања, од опасног дејства електричне струје и слично). Уколико је потребно обавестите специјализоване службе да отклоне извор опасности. Ангажујте некога од присутних да вам у томе помогне.

3) Процените да ли је некоме озбиљно угрожен живот. За сваког повређеног утврдите:

- (1) Да ли је свестан?
- (2) Да ли му је дисајни пут проходан?
- (3) Да ли дише?
- (4) Да ли видљиво јако крвари?
- (5) Да ли сме да се помера?

4) Пружите неопходне мере прве помоћи најугроженијима

Хитно пружање помоћи потребно је код особа са срчаним застојем, особа без свести, особа којима је угрожено дисање и особама које јако крваре.

5) Обавестите надлежне хитне службе (службу хитне медицинске помоћи, полицију)

Шта треба да саопштите хитној служби:

- (1) Ко зове (представити се), одакле зовете и са ког броја телефона;
- (2) Где се несрећа догодила (дати што прецизнију локацију);
- (3) Шта се десило (да ли има повређених, да ли прети нека опасност од избијања пожара или друго);
- (4) Колико има повређених лица и да ли је неко у животној опасности.

6) Останите уз повређене и брините о њима до доласка хитних служби.

2. Основни поступци пружања прве помоћи

2.1. Поступак са особом без свести

1. Покушајте да успоставите контакт са повређеним. Обратите се гласно и разговетно: - Да ли сте добро? - Да ли ме чујете? - Отворите очи!	
2. Ако особа не реагује, отворите јој дисајни пут. Изведите то на следећи начин: - притисните чело дланом једне руке и - подигните врх браде са два прста друге руке.	
3. Проверите да ли особа дише. Приближите се лицу жртве, затим: - посматрајте покрете грудног коша, - слушајте дисајни шум, - осетите дах на свом образу.	
4. Ако особа дише, поставите је у бочни положај за опоравак. Позовите службу хитне помоћи. Обезбедите да дисајни пут буде проходан и стално пратите дисање жртве. Покушајте да утврдите узрок бесвесног стања.	

2.2. Поступак са особом без свести и дисања – мере оживљавања

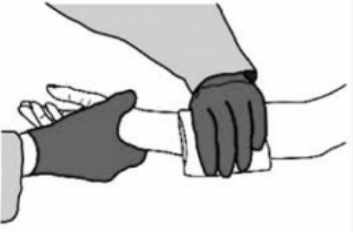

1. Ако је особа без свести и дисања, одмах обавестите службу хитне помоћи и започните мере оживљавања (кардиопулмоналне реанимације).	
2. Извршите 30 притисака на грудни кош жртве - Поставите руке на средину грудног коша тако да длан једне руке стоји преко другог вашег длана и да вам руке буду опружене у лакту,- Извршите 30 притисака на грудни кош потискујући га за 5-6 cm, брзином 100 до 120 у минути.	
3. Дајте два удаха жртви вештачким дисањем - Затворите прстима нос жртве,- Прислоните своја уста преко уста жртве и удувајте један свој нормалан удах. Пратите да ли се при томе подиже грудни кош жртве,- Сачекајте да се грудни кош спусти и поновите удувавање.	
4. Наставите поступак оживљавања до доласка хитне службе - Понављајте циклус 30 притисака на грудни кош и 2 удувавања „уста на уста”. Уколико не можете или не желите да дајете вештачко дисање, онда вршите само масажу срца ритмичним притисцима на грудни кош жртве брзином од 100 до 120 у минути.	30:2

2.3. Заустављање крварења

1. Ако особа јако квари учините следеће: - помозите јој да легне, - извршите директан притисак на рану, преко газе у заштитним рукавицама.	
2. Поставите компресивни завој (у даљем тексту упутства погледати начин постављања компресивног завоја).	
3. Поставите особу у положај аутотрансфузије. Након тога: - контролишите да ли крв пробија завој тј. да ли је крварење заустављено, - проверите да ли је угрожена циркулација испод места превијања, - пратите дисање и пулс повређене особе.	

2.4. Компресивни завој

Компресивни завој се користи у првој помоћи за заустављање јаких крварења. Поставићете га на следећи начин:

1. Преко ране поставите стерилну газу.	
2. Преко газе поставите неразвијену ролну завоја тачно изнад места крварења (завој или други одговарајући материјал).	
3. Довољно притискајући постављени завој, превијте рану.	
Овако постављен завој директно врши притисак на повређени крвни суд у рани, па ће крварење бити заустављено. Ако крв пробије све слојеве компресивног завоја и појави се на површини, притисак се може појачати још једним завојем.	

Није препоручљиво да компресивни завој стоји дуже време (оптимално је 2 до 3 сата).

Компресивни завој се НИКАДА НЕ ПОСТАВЉА НА ВРАТ повређене особе.

2.5. Заустављање крварења из носа

1. Помозите особи да заузме седећи положај са главом лако нагнутом према напред.
2. Реците јој да притисне ноздрве са два прста.
3. Упутите је да дише на уста, да не кашље, не шмрче и не гута крв.
4. Дајте јој чисту марамицу или сличан материјал да се брише.

Крварење из носа би требало да престане за 10-ак минута. Ако крварење траје дуже од 30 минута, треба обезбедити транспорт повређеног у здравствену установу у положају у коме му је пружана помоћ.

2.6. Поступак код тровања

Отрови су материје које својим саставом или количином унетом у организам доводе до поремећаја грађе и функције ткива и органа. Отров се може унети у организам путем органа за варење, преко дисајних путева и преко коже и слузокоже.

Опште мере прве помоћи код тровања:

- 1) Идентификовати отров (према оригиналном паковању, изгледу, мирису отровне материје или начину понашања отроване особе).
- 2) Прекинути контакт отрова са организмом.
- 3) Обавестити одговарајућу хитну службу.
- 4) Применити специфичне мере прве помоћи према инструкцијама за дату врсту отрова.
- 5) Пратити свест и дисање отроване особе. У случају погоршања стања (губитак свести, престанак дисања) применити одговарајуће мере прве помоћи.

Поступак прве помоћи код тровања у зависности од начина уноса отрова:

1) Ако је у питању унос отрова на уста, упутно је изазвати повраћање код отроване особе осим ако су у питању корозивне материје. Поступак понављати до добијања бистрог садржаја без мириса. На крају размутити 30 грама активног угља у чаши воде и дати унесрећеном да попије.

Напомена: Не смете изазивати повраћање код деце млађе од пет година, особа са менталним поремећајем, особа са поремећајем свести, као и код стања шока.

2) Ако је отров унет инхалацијом (удисањем) прва помоћ подразумева да се отрована особа најхитније изведе или изнесе на чист ваздух. Обратити пажњу да ли у устима има страног тела (садржај) и одстранити га. Пажљиво пратити дисање.

3) Ако је у питању контаминација коже, уклонити одећу са контаминираним делом и кожу обилно испирати текућом водом. Не примењивати хемијске антидоте и добро пазити да не контаминирате себе.

4) Ако је у питању контаминација очију раздвојити очне капке и испирати очи благим млазом текуће воде у трајању од 15-30 минута. Забрањено је стављати хемијске антидоте у очи!

Када обавештавате хитну помоћ, важно је знати да им се тада мора пренети што више информација о отрову, да би могли да се припреме за одговарајућу интервенцију! Било би корисно пренети следеће информације:

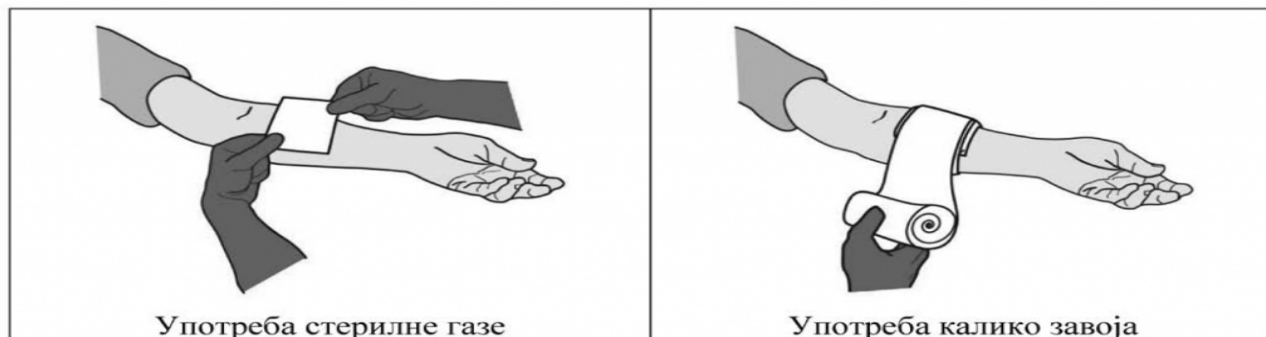
- 1) физичко стање отрова – гас, течност, чврста супстанца;
- 2) мирис отрова;
- 3) заштићени назив отрова;
- 4) декларисана намена отрова;
- 5) прочитати делове или цео састав отрова с етикете;
- 6) упозорење о томе да ли је отров запаљив или не.

3. Упутство за коришћење средстава и опреме за пружање прве помоћи

1) Стерилна газна служба служи за покривање површине ране. При коришћењу стерилне газе не смете додиривати онај део газе који се непосредно ставља на рану. Фиксирање газе се врши завојном траком калико завоја или троуглом марамом. При коришћењу стерилне газе, одаберите ону величину која може да обухвати површину

ране у целини. За покривање рана које више крваре, користите стерилну газу од 1/2 и 1 т, јер она има више слојева и има добра упијајућа својства.

2) Калико завој спада у нестерилни завојни материјал и служи за фиксирање материјала којим је покривена рана, за контролу крварења (компресивни завој) или за имобилизацију повређеног дела тела. При употреби завоја, изаберите ону ширину завоја која одговара делу тела који желите да превиијете.

3) Троугла марама служи за фиксацију материјала којим се прекрива рана. Најпогоднија је за брзо превиијање повреда поглавине, шаке, стопала или колена. Троугла марама се такође користи као средство за имобилизацију повређеног дела тела. Троугла марама је произведена од памучног материјала, растегљива је по својој бази, тако да лако пријања уз део тела који желимо да покријемо.

4) Лепљиви фластер са јастучићем се користи за покривање малих посекотина и огреботина. Садржи јастучић од газе или целулозе који је постављен на лепљив фластер. Приликом постављања, очистите и осушите кожу у околини ране, како би лепљиви део добро приањао на кожу.

Лепљиви фластер на котуру се користи за причвршћивање компреса газе, код мањих повреда, код којих се не користи завој. Може се користити и за фиксирање завршног краја завоја или троугле мараме (уместо игле сигурнице).

5) Маказе са заобљеним врхом служе за сечење одећа по шаву, да би се рана на телу учинила доступном (не треба оштетити одећу повређеног, ако то није неопходно у циљу збрињавања!). Маказе такође могу да се користе и за сечење завојног материјала, фластера или слично.

6) Рукавице се користе као заштита од преношења инфекције са повређеног на особу која пружа прву помоћ и обрнуто. Врло је важно користити их приликом збрињавања рана.

Прилог 2 – Програм оспособљавања из прве помоћи

1. Основно оспособљавање за запослене у трајању од шест школских часова

Уводни део	- Евидентирање полазника оспособљавања, - Упознавање са садржајем оспособљавања и начином рада, - Улазни тест за полазнике оспособљавања (претходно стечена знања и ставови).	20 мин
Тема 1	Прва помоћ – појам и значај	15 мин
	Полазник ће се упознати са: - појмом, основним циљевима и принципима прве помоћи, - законским и етичким основама за пружање прве помоћи.	
Тема 2	Поступак на месту несреће	15 мин
	Полазник ће се упознати са: - пет основних корака које је потребно предузети на месту несреће, - начином упућивања и садржајем позива хитним службама.	
Тема 3	Упознавање са садржајем зидног ормарића или преносиве торбе	15 мин
	Полазник ће се упознати са: - материјалом и средствима за пружање прве помоћи који чине садржај зидног ормарића или преносиве торбе и са сврхом њихове примене.	
Тема 4	Процена стања повређеног и утврђивање животне угрожености	30 мин
	Полазник ће бити оспособљен да: - изврши елементарну процену стања свести и дисања повређеног, - узме основне податке о начину повређивања и главним тегобама повређеног.	
Тема 5	Поступак са особом без свести	45 мин
	Полазник ће бити оспособљен да: - изведе основне кораке у процени стања свести, - обезбеди проходност дисајних путева особи без свести, одговарајућим мерама и поступцима, - опише опште мере у оквиру неге особе у бесвесном стању, које се примењују до доласка хитне медицинске помоћи.	
Тема 6	Поступак са особом без свести и дисања - основне мере кардиопулмоналне реанимације	45 мин
	Полазник ће се упознати са: - најчешћим разлозима наглог срчаног застоја и мерама прве помоћи који се примењују у том случају. Полазник ће бити оспособљен да: - установи одсуство свести и дисања и изведе основни поступак оживљавања код одрасле особе.	
Тема 7	Прва помоћ код крварења	45 мин
	Полазник ће се упознати са: - основном поделом крварења према месту истицања, - главним ризицима и последицама крварења. Полазник ће бити оспособљен да изведе: - поступак привременог заустављања јаког спољашњег крварења (нпр. посекотина на руци или ноzi, рана на челу; крварење из носа), - поступак са особом која има унутрашње крварење.	
Тема 8	Нагло настале здравствене тегобе и прва помоћ	15 мин
	Полазник ће се упознати са: - мерама прве помоћи код особе са срчаним тегобама (бол у грудима), - мерама прве помоћи код особе са дисајним тегобама, - мерама прве помоћи код особе са несвестицом и краткотрајним губитком свести.	
Завршни део	Завршни тест за полазнике оспособљавања. Евалуација оспособљавања кроз дискусију са полазницима и путем анкете.	25 мин